

[Aksel Larsen.]

§ 3 indeholder en bestemmelse om, at nævnet indkaldes af sin formand — det er helt i orden. Ligeledes at formanden skal sammenkalde nævnet, når regeringen forlanger det — det er også helt i orden — eller når 6 af dets medlemmer forlanger det. Dette sidste synes jeg ikke er i sin orden. Hvis nævnet kun skal være på 17 medlemmer, forekommer det mig temmelig stærkt at forlange, at der skal 6 medlemmer til at kræve nævnet indkaldt til møde; det må kunne klares med et mindre antal. Jeg mener, der må være et vist forhold mellem nævnets medlemsantal og det antal medlemmer, der kan kræve det sammenkaldt; jeg synes, at man her stiller forlangende om altfor mange.

Det samme gælder, hvad der står i § 5, om, at når mindst 6 medlemmer af nævnet forlanger beretning afgivet til folketinget, skal nævnet afgive en sådan beretning inden folketingsårets udgang. Hvorfor skal der 6 medlemmer til at forlange det? Det er jo ganske vist ikke så forfærdelig meget værd, så måske burde man ikke hænge sig i det. Der står nemlig, at de kan kræve beretning afgivet om sager, hvori der ikke er pålagt medlemmerne hemmelighedspligt, og det vil sige, at de pågældende i og for sig har ret til at fortælle til højre og venstre, hvad der er sket vedrørende den pågældende sag. Så skal desuden beretningen afgives „inden folketingsårets udgang“. Med andre ord, hvis man efter et møde i nævnet i oktober måned vil forlange beretning afgivet til folketinget om en bestemt sag, så kan dette godt udskydes til september måned næste år. Ja, den ret, disse 6 medlemmer har, er således ikke ret stor, og jeg henstiller til overvejelse, om man ikke burde udvide den noget, men samtidig, om det virkelig er rimeligt og nødvendigt, at der skal 6 medlemmer til for at kunne kræve noget sådant.

Så er der bestemmelsen i § 4 om tavshedspligt, som gælder i det omfang, vedkommende minister eller nævnets formand bestemmer. Det forekommer mig at være en besynderlig udemokratisk fordring, og hvis man virkelig vil opretholde den, ja, så er — om jeg må udtrykke mig sådan — alt det onde, jeg har sagt om nævnet, i høj grad blevet bekræftet. Det ville da være

rimeligt, om det var nævnets flertal, der bestemte, om der skulle være tavshedspligt om en sag.

Jeg vil nu være af den mening, at det ville være rigtigt og forsvarligt, om folketinget som sådant eller dets medlemmer fik underretning om alle vigtige spørgsmål og beslutninger. Jeg er godt klar over, at så langt vil man ikke gå, men så synes jeg, at hvis man vil opretholde bare et skin af demokrati, må man i det mindste lade nævnets flertal bestemme, på hvilke områder der skal være tavshedspligt, og på hvilke områder der ikke skal være tavshedspligt, og i hvilket omfang der skal aflægges beretning til folketinget også om sager, hvor man vil pålægge det enkelte medlem tavshedspligt.

Jeg henstiller disse betragtninger til overvejelse og forbeholder mig på mit partis vegne eventuelt at stille ændringsforslag til lovforslaget.

Jeg vil samtidig benytte lejligheden til at sige, at nu er det jo meget længe siden, folketinget — det være sig i denne skikkelse eller i den skikkelse, som eksisterede før valget i september — har haft anledning til virkelig at få oplysninger om landets udenrigspolitik og den internationale situation og til at tage en debat om landets udenrigspolitik. Det forekommer mig, at det ikke ville være af vejen, om der snart kunne komme en lejlighed til noget sådant, og jeg henstiller til udenrigsministeren at benytte den anledning, der hermed er givet, til at udtale sig om, hvorvidt han vil foranledige, at der snart kommer en udenrigspolitisk debat her i tinget, eller hvorvidt det er nødvendigt for andre at tage initiativet.

Viggo Starcke: Jeg kan i det væsentlige tiltræde indholdet af dette forslag til lov, som er et udtryk for folkerepræsentationens stigende kontrol med landets udenrigspolitik. Sådant som lovforslaget er formet, er det udenrigspolitiske nævn et rådgivende organ og ikke et besluttende organ. Det fremgår tydeligt af § 2, at det er regeringens pligt at rådføre sig med nævnet, og at nævnet iøvrigt har til opgave med regeringen at drøfte sager af betydning for landets udenrigspolitik og at modtage oplysninger fra regeringen om udenrigspolitiske forhold, og den indflydelse, som